

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీమహాలక్ష్మ్యే నమః

శ్రీమద్వేంకటాధ్వరివిరచితే శ్రీలక్ష్మీసహస్రే
॥ సౌందర్యస్తవకః అష్టమః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీమహాలక్ష్మ్యే నమః

॥ సౌందర్యస్తవకః అష్టమః ॥

వందే సౌందర్యపర్యాప్తిభూమిం కామపి దేవతాం ।
అబ్జం సహోదరం యస్యాః శంసంత్యబ్జశరం సుతం ॥ 8.1 ॥

అద్వైతమక్షిభిరిహ శ్రవసాం యది స్యాత్
ద్వైతం పృథగ్యది పునా రసనాసు చ స్యాత్ ।
ఈశీయ వర్ణయితుమర్ణవరాజకన్యే
తత్తాదృశం కిల తవావయవాభిరూప్యం ॥ 8.2 ॥

మౌలా త్వయాఽపి విధృతో మధుపౌఘ మైత్రీం
చిత్రం కరోతి కమలే చికురప్రపంచః ।
మానే కృతేఽపి భజతే మలినైకసఖ్యం
ప్రాయేణ దేవి కుటిలప్రకృతిః స్వభావః ॥ 8.3 ॥

న త్వం దధాసి నవచంపకమాల్యమంబ
కర్తుం నిసర్గసురభౌ కబరే సుగంధం ।
కిం తర్హి కుంతళపరీమళసారలాభ -
లోభభ్రమద్ భ్రమరలోకనివారణాయ ॥ 8.4 ॥

రుచం రచయితుం కచే రుచిరపుష్పవర్గైః సమం
సదా వహసి భూషణం సహ సుధాంశునా పూషణం ।
ఉభావభవతామతో జనని పుష్పవంతావిమౌ
తయోర్హృదనయోత్తమశ్రియముపైషి తత్రార్థికీం ॥ 8.5 ॥

సుమనోవరవాసవాసనా -

ధ్యుషితాః కృష్ణఘనాప్తిశాలినః |
వరదే విజయంతి కుంతళా
భవదీయాః సకలాపభృజ్జయాః || 8.6 ||

జలభృదుచిభాజి సింధుకన్యే
శిఖిషు ద్వేషముపేయుషి ప్రకామం |
తమసాకలితే తవోపపన్నః
కుటిలే కుంతళమండలేఽహిబంధః || 8.7 ||

అలకాకృతిరగ్రృష్పకాంతా
ప్రబలశ్రీదతయా తవ ప్రసిద్ధా |
వరనీలరుచోజ్జ్వలా మురారేః
వనితే భాతి ముకుందలాలితశ్రీః || 8.8 ||

భువనోత్తరసింధుభూషితో
ఘనశైవాలకవత్ కచో ధ్రువం |
సురుచా మహితో హిమాలయో -
దితయోద్భాసితమీనలాంఛనః || 8.9 ||

హంత లక్ష్మీ తవ కుంతలవ్రజం
చామరం వదతి పామరోఽపి కః |
ప్రాక్తనస్తు హరిణోపలాలితః
పశ్చిమం యదపురస్కృతం మృగైః || 8.10 ||

సిందూరకాంతాం జగదంబ మల్లీ -
సరాభిరామాం చికురావలిం తే |
మన్యామహే దేవి కలిందకన్యాం
గంగాసరస్వత్యుదితానుషంగాం || 8.11 ||

సుతరామలకవ్రజః ప్రసూనా -

న్యలమమ్లానివిశోభితాని బిభ్రత్ |

సురభిస్సురితః సుపుత్రి ధాత్ర్యాః

సుమహారామవిభూషితో విభాతి || 8.12 ||

ఆపీడయంతి కుసుమేషుశరా నికామం

ఆత్మానమిత్యఖిలధాత్రి రుషేవ దేవః |

ఆపీడయత్యనుదినం తవ కుంతలాత్మ -

న్యంధే తమస్యహహ సూనకులం ముకుందః || 8.13 ||

బధ్నాసి హంత సురభౌ సుమనోభిరంబ

సాకం హరేరపి మనస్తవ కేశపాశే |

ఆమోదమగ్ర్యమత ఏవ తదేత్యనంతం

కిం న క్షమం గుణవదాశ్రయణం గుణాయ || 8.14 ||

త్రైలోక్యమాతరజహత్తరుశాఖమేవ

దృష్టం కులం సుమనసాం ఫలవద్ధి లోకే |

అప్యాహృతం బహిరహో సఫలం ప్రసూనం

కాల్పద్రుమం తు భవతీకచమండనేన || 8.15 ||

సరైర్దివ్యైరామ్రేడితసహజసౌరభ్యసుభగం

కచం తే కల్యాణి భ్రమతి పరితో భృంగనిచయః |

ధ్రువం తత్సారూప్యం స్వయమభిలషన్ ఝంకృతిమిషాత్

స్తువన్ ప్రాదక్షిణ్యక్రమమఖిలమాతః కలయతి || 8.16 ||

ప్రభోర్నాభీపద్మం భ్రమరతతిరుత్సృజ్య పతతి

స్థిరామోదాలంబే చికురనికురంబే జనని తే |

మనాగభ్యైః కన్యే మధురిపుసమీపే పరిచయో

న రోచేత ప్రాయో నను మధుపవర్గస్య మనసే || 8.17 ||

క్షమమిదం కలశోదధికన్యకే
 తవ కచస్థిరసౌరభలోభతః |
 వికచసూనవిశేషపరీమళం
 జహదిహ వ్రజతి భ్రమరవ్రజః || 8.18 ||

నిహితాస్తవ కుంతలాంధకారే
 నిబిడే మారజని స్థిరప్రకర్షే |
 కలయంతి నవస్తజో విచిత్రం
 కమలే కామపి సౌరభానువృత్తిం || 8.19 ||

కుంతలో నియమితోఽపి భవత్యాః
 చంచలో భవతి తామసరుచ్యా |
 న్యక్కరోతి పరిశోభితమాలో -
 త్వర్షమంబ పరిపుష్యతి చైనం || 8.20 ||

కంజాలయే కమపి తావకఫాలభాగం
 సంజాతశోభమలకావలిమేలనేన |
 ఉత్ప్రేక్షతే భువి న కస్తరుణేందుమభ్యేః
 ఉత్థానకాలభవశ్చైవలభారయోగం || 8.21 ||

చిరం తే వక్త్రేణ శ్రితచికురవర్గేణ కమలే
 తులాం చేదారోఢుం తుహినకిరణోఽయం స్పృహయతే |
 తదా గాఢం సఖ్యం తిమిరనికరైర్విందతు జవాత్
 అవాప్నోతు ప్రావృడ్జలముగవినాభావమపి వా || 8.22 ||

పురుషనయనయుగ్మం పుష్పవంతాత్మకం తే
 సహ నివసతి హర్షాత్ సంతతం వక్త్రబింబే |
 తదిహ జలధికన్యే తన్మహాదర్శలీలాం
 భజత ఇతి కవీనాం భారతీ సూన్యతైవ || 8.23 ||

ఆదర్శే ప్రతిబింబమాత్రకలనాదారోప్య ముగ్ధా జనాః
 మాతస్త్వన్ముఖకాంతి చౌర్యమనఘే మధ్నంతి తం పాణిభిః |
 హా సంక్రామతి సాధు తన్మలీనిమా హస్తేషు తేషాం స్వయం
 దద్యాన్నూనమనేనసాం హి కలుషం మిథ్యాభిశంసంజనః || 8.24 ||

వికచస్య కచోజ్జ్వలేన పద్మే
 వికలంకేన కథం ను పంకభాజః |
 సరసేనగతస్య నీరసత్త్వం
 జలజాతస్య భవన్ముఖేన సఖ్యం || 8.25 ||

విజితే నను తే ముఖేన రాజ -
 న్యపి దుర్గేశ్వరమౌలిపూజ్యపాదే |
 వనవాసితయా తపస్స్పృహణాం
 విజయే కో విశయః కుశేశయానాం || 8.26 ||

నదవనజమహో మహాతపశ్రీ -
 కృతరుచి తే ముఖజన్మ లిప్సమానం |
 అపి యది తదధఃశిరస్తపస్యేత్
 జనవదనం కమలే భవేత్తథాపి || 8.27 ||

తదబ్జమబ్జశ్చ తవాననద్విషౌ
 మురారిపత్ని వ్రజతః పరాజయం |
 ద్విషౌ సహైకేన మిథో విరోధినోః
 న యోద్ధుమస్తి ప్రభుతా ద్వయోరపి || 8.28 ||

త్వదాస్యవసుతస్కరం ధ్రువమవైమి జైవాత్యకం
 పయోజనిలయే యతః పిహితమందిరాయాం త్వయి |
 అసౌ నిశి విజృంభతే పునరపావృతే ధామ్ని తే
 పరాచలవనే రవేర్ఘ్నణిషు వా దివా లీయతే || 8.29 ||

జన్మమందిరమశోకసంపదః

సాలకాంతమురుకాంతికందళం ।

ఆననం మదనకేళికాననం

మన్యతే జనని మాధవస్తవ ॥ 8.30 ॥

స్వరూపతస్త్వద్వదనాత్మనా తథా

ద్విధా సుధాంశుర్జలధావజాయత ।

తదేష రాజా ద్విజరాజ ఇత్యదః

పదం దధాత్యర్థవదచ్యుతప్రియే ॥ 8.31 ॥

మాతః సరోజసదనే వదనే త్వదీయే

సంపుల్లముత్పలమివాచ్ఛసరోవిశేషే ।

చంద్రే కలంక ఇవ భృంగ ఇవారవిందే

మందేతరద్యుతిరసౌ తిలకః సమిందే ॥ 8.32 ॥

ఉపాశ్రితానవయవముద్గతశ్రియం

ప్రియంగుణాదికమణుమధ్యమా శుభం ।

త్వమేయుషీ వరతిలకాననా రమే

సుధాన్యభూరుచిరసుధాధరాఽప్యసి ॥ 8.33 ॥

నలినశశినౌ సింధోః కన్యే సరోగనభోగతా -

త్యజనకుతుకాదేతౌ జాతౌ త్వదక్షిముఖాత్మనా ।

సహ నివసతః సేతూకృత్య భ్రువోర్యుగమంతరే

సహజరిపుతాభాజోర్జన్మాంతరేఽపి న సంగతిః ॥ 8.34 ॥

నయనయుగళాక్రాంతం కర్ణాంతయుగ్మమధోక్షజ -

ప్రణయిని తవ స్రష్టా దృష్ట్యా భయాకులమానసః ।

అహహ ముఖమప్యాభ్యాం మా క్రామ్యశేషమితి న్యధాత్

కిముపరి తయోర్ధీమాన్ సీమావిభాగశిలే భ్రువౌ ॥ 8.35 ॥

యత్కింకరాః సరసిజాసనశంకరాద్యాః
 దేవాః స ఏష దనుజారిరపి భువోస్తే |
 జాగర్తి కింకరతయా జగదంబ నిత్యం
 ఛందానువర్తనకృతః కుటిలస్య సర్వే || 8.36 ||

శ్రుత్యంతజష్టమమలోత్తమకాంతియోగాత్
 అత్యంతసుందరమనంగజనేర్నిదానం |
 ఉద్భాసితామరసభామహితం మదంబ
 కో న స్తువీత నయనం తవ కృష్ణరూపం || 8.37 ||

దుగ్ధాంభోధిసుతే త్వదక్షివిజితో రాజానమేణో గతః
 త్వక్త్వాసావపి మండలం ముఖజితో దుర్గేశమేణాశ్రయః |
 స త్వేకం కరతః పరం చ శిరసా ధృత్వా దృగాస్యద్విషోః
 దుర్గేశః స్వయమీశ్వరోఽప్యటతి ఖల్వద్యాపి భిక్షామహో || 8.38 ||

నయనం తవ దేవి వర్ణరీతేః
 విపరీతేఽపి విపర్యయం న యాతి |
 కమలం తు సమేతి కంజగేహే
 కథమాహుః సమతాం తయోః కవీంద్రాః || 8.39 ||

నిశాయామంబ త్వన్నయనసుషమామోషకమితి
 క్రుధా నూనం రాజ్ఞా కువలయమిహాకారి వికచం |
 చకోరాస్తచ్చోరాః చకితమనసః ప్రేక్ష్య తదిదం
 సుతప్తాస్తత్పాదం గ్రహణమభితన్వంత్యశరణాః || 8.40 ||

అమర్షాల్లోకాంబ స్వవసుహరనీలోత్పలభృతోః
 అపి శ్రుత్యోః సీమాం కబలయతి తే నేత్రయుగలం |
 కృతః కల్పేష్వార్తిం న పరమపరాధః ఫలతి తత్
 విపక్షాణాం పక్షీకృతిరపి విషాదాయ భవతి || 8.41 ||

చక్షుః ప్రమాణేన సముద్రకన్యే
 సీమా శ్రుతేః సంకుచితా తవాభూత్ |
 న తత్ర కైముత్యనయాత్ కథంచిత్
 ఉన్మేషమృచ్ఛత్యుపమానవార్తా || 8.42 ||

త్తైలోక్య సంత్రాయిణి తావకీనో
 ధ్రువం కటాక్షో ధృతరాష్ట్రజాతః |
 కల్యాణి కర్ణప్రణయీ కథం వా
 పుష్టాతి కృష్ణార్జునదీప్తియోగం || 8.43 ||

ఆకర్ణదేశాదుదితప్రకర్షం
 తవాక్షి మన్యేఽతనుబాణరూపం |
 యత్యంకటం వేంకటనాయకస్య
 ధైర్యాత్మకం కృంతతి సింధుకన్యే || 8.44 ||

గుప్తా వనేషు విహరంతి సుహృద్యమీనాః
 కన్యాపి నో కువలయేషు దివా ప్రకాశః |
 రాజ్ఞో బిభేతి జగదంబ కుశేశయాలిః
 కర్ణేజపే జయతి నేత్రయుగే భవత్యాః || 8.45 ||

ఆస్వాదనే కృతరసావధరామృతస్య
 మాతస్త్వదక్షిమధుపౌ బత మార్గమధ్యే |
 నాసాఖ్యచంపకమవేక్ష్య నివృత్తయత్నౌ
 దృష్టేప్సితాగ్రహణతస్తరలౌ సదా స్తః || 8.46 ||

జాతోన్మేషౌ ముఖరుచిసుధా సాగరే తావకీనౌ
 నేత్రాత్మానౌ జనని భువనోజ్జీవనౌ దివ్యమీనౌ |
 న్యూనాకారాన్ భగవతి నిజాపేక్షయా రాక్షసారేః
 చక్షుర్మీనాన్ కబలయత ఇత్యేష జాతిస్వభావః || 8.47 ||

సౌవర్ణం తే సింధుకన్యే నిరుంధ్యాత్
 ఆతంకం నః కర్ణతాటంకయుగ్మం ।
 నృత్యంతీనాం యత్ర నేత్రద్యుతీనాం
 జాలం నీలగ్రావభావం బిభర్తి ॥ 8.48 ॥

పూషా కర్ణే స్వర్ణతాటంకభూషా -
 వేషాదింధే పుత్రనామాదరేణ ।
 తత్సామీప్యాదేవ దేవి ప్రసాదం
 నిత్యం ధత్తే నేత్రపంకేరుహం తే ॥ 8.49 ॥

త్రైలోక్యాంబ త్వద్వృతంసోత్పలాంతే
 గుంజం గుంజం సంచరన్ చంచరీకః ।
 కిం వ్యాచష్టే కాంతసందేశహరీ
 కర్ణాభ్యర్థే కామమంత్రార్థతత్త్వం ॥ 8.50 ॥

కాచిద్భాతి వతంసకోత్పలమయీ కల్యాణతాటంకసత్ -
 ప్రాకారాశ్రితకర్ణధిష్ణ్యనిహితా ప్రాయః శతఘ్నీ రమే ।
 తద్రత్నాగ్నిరుచాఽరుణః స్మృతిభువా తస్యా ముఖాత్ ప్రేర్యతే
 లోలంబాయసగోళకః ప్రణయినో దుర్మానవర్మార్దనః ॥ 8.51 ॥

కంసారాతేశ్చాటుమాధ్వీరురైస్తే
 కర్ణౌ పూర్ణావర్ణవేంద్రస్య కన్యే ।
 జానంతస్తత్సన్నిధౌ చంచరీకాః
 చంచూర్యంతే నోత్పలం తత్ర హేతుః ॥ 8.52 ॥

గ్రస్తవతంస కువలయం
 దృగ్యుగముపకూజదలిరవమిషాత్ తే ।
 మద్వసుచోర ఇహేతి
 ప్రవదతి కిల కర్ణపత్రమిత్రాయ ॥ 8.53 ॥

ఇమామవామాం శ్రుతిమిందిరే తవ
 స్తువంతి సంతః స్మృతిజన్మకారణం ।
 శిరస్యముష్యాః సుమనోభీరంచితే
 చకాస్తి దృష్టిర్జగతామధీశితుః ॥ 8.54 ॥

తవ ద్వితీయా శ్రుతిరుచ్ఛక్తైరసా -
 వనంగభావానుగుణా గుణాంబుధే ।
 వశే నిధాయైనమశేషశేషిణం
 కరోతి మాతస్తవ కర్మకారకం ॥ 8.55 ॥

దీవ్యత్కర్ణసువర్ణ కుండలమయే దీప్తాగ్నికుండే జ్వలత్
 రత్నాంగారఘనే హరేర్ధృతిమయీం హుత్వాఽఽహుతిం తావకే ।
 భృంగాధ్వర్యురనంగదీక్షితవృతో ఝంకారమంత్రాన్ జపన్
 వారాశేర్దుహితః ప్రదక్షిణవిధిం వారాన్ విధత్తే బహూన్ ॥ 8.56 ॥

దేవానాం మధురం స్వతః స్తుతివచో దేవి స్వతో సుందరం
 మాదృగ్బాలకజల్పితం చ జగతీమాతః శ్రుతీ యాతి తే ।
 తత్రాద్యం తదవస్థమేవ చరమం తత్తుల్యతాం గాహతే
 ముక్తం శుక్తిషు మౌక్తికం ఘనపయో ముక్తా తు నైవాన్యథా ॥ 8.57 ॥

స్ఫురన్ముక్తాకాంతిస్ఫురసలిలమగ్ర్యారుణమణి -
 ప్రభాకల్వారాధ్యం ప్రియనయనమ్నైకశరణం ।
 హతాశేషక్లాంతిం హరిదుపలనీలోత్పలఘనం
 తటాకం తాటంకాంతరముషసి సేవే తవ రమే ॥ 8.58 ॥

సువర్ణతాటంకమునిః శ్రుతౌ స్థిరః
 ప్రపన్నముక్తాభ్యుదయో దయోదధే ।
 ప్రకాశితార్చిః సరణిః ప్రియే హరేః
 చకాస్తి తే చక్రధరాభినందితః ॥ 8.59 ॥

తిలప్రసూనం తులయత్యసౌ జగత్ -
 సవిత్రి నాసా తవ సారసాలయే |
 తదంచలోదంచితుషారవిప్రుషా
 సమానతామేతి తదగ్రమౌక్తికం || 8.60 ||

నాసా తవాసౌ నవవంశవల్లీ
 కాసారజావాసిని కాత్ర శంకా |
 ప్రలంబతే తత్ర యదంబ ముక్తా -
 ఫలం బతేదం గలితం హి తస్యాః || 8.61 ||

శ్రీరాస్యకాంతిజలధౌ స విభాతి నాసా -
 సేతుస్తవాద్భుతగతిః కలనేన యస్య |
 నాథః సమేతి న విదేహజయాన్వయం హా
 లంకేశపాశకలనాదపయాత ధైర్యః || 8.62 ||

భూసూత్రాభ్యామూర్ధ్వమాబధ్య మిన్వన్
 నాసావంశస్తంభమంభోధిజే తే |
 తత్ర స్థిత్యా తాండవం సంవిధత్తే
 చిత్రం క్రీడాం చిత్ర భూనాట్యజీవీ || 8.63 ||

దివ్యం దదాతి నవచంపకమంబ గంధం
 త్వద్ధ్రాణజన్మని తదేవ సుధాభిక్నే |
 గృహ్లాతి తే బహువిధం కృతినో దదానా
 జన్మాంతరే సమధికం విభవం లభంతే || 8.64 ||

మదనజనని నాసామౌక్తికం వేద్మి మల్లీ -
 ముకుళమితి సుగంధిశ్వాసమందానిలేన |
 తదుపరి యదజస్తం తద్వికాసప్రతీక్షం
 దృగలియుగలమేతద్ దృశ్యతే సావధానం || 8.65 ||

హసితరుచి సితాంశుకం వసానా
 శ్వసితసమీరనటీన నాట్యమానా |
 జనయతి జనని త్వదీయనాసా -
 మణిగణికా మధుసూదనస్య మోదం || 8.66 ||

ముఖవిధుమధురాఽధరోష్ఠసంధ్యా -
 పరిసరసీమ్ని హరిప్రియే భవత్యాః |
 భజతి జనని నాసికాగ్రముక్తా -
 ఫలమిహ తారముదార తారలీలాం || 8.67 ||

స్వరిపురదభియా వివిక్షు నాసా -
 బిలమివ మౌక్తికమేతదగ్రలగ్నం |
 సరసిజభవనే నిజప్రతీప -
 శ్వసితనివారితమంబ కంపమేతి || 8.68 ||

భవతీ స్మితచంద్రికా రమే
 భవతీసుందరదంతరశ్మిభిః |
 భవతీయమకించనస్య మే
 భవతీవ్రాతపభేదశాంతయే || 8.69 ||

హసితం భవదీయమాద్యవర్ణం
 జహదేతజ్జనని స్వరూపగత్యా |
 విదధే విధుపాదజాతమైత్రీ -
 మతిమందస్య కిలోచితాధరాప్తిః || 8.70 ||

మనోజమాతస్తవ మందహాసం
 మన్యే మధుధ్వంసన కీర్తిభాసం |
 విసృత్వరం త్వద్ రసనాగ్రవృత్తేః
 వాగ్దేవతాయా వపురంశుపూరం || 8.71 ||

నాసోరు మౌక్తిక ఘృణిద్విగుణీకృతేన
 హాసోదయేన హసతా సుషమాం హిమాంశోః |
 హా హంత సుందరి తవాధరబంధుజీవః
 పద్మే పరిస్ఫుటమటీకత పాటలత్వం || 8.72 ||

బాలేందుకాంతిరివ పశ్చిమసాంధ్యరాగే
 పద్మాలయే స్ఫటికభా ఇవ పద్మరాగే |
 ప్రత్యగ్రపుష్పసుషమేవ చ పల్లవారే
 భాతి స్మితద్యుతిరసావధరే భవత్యాః || 8.73 ||

స్వాద్వీ సుధా స్మితమిషేణ సుధాబ్ధికన్యే
 ప్రత్యక్షతస్త్వదధరే పరిదృశ్యతేఽసౌ |
 సిక్తా యయా తవ సదా స్వదతే చటూక్తిః
 మాతః శుభాయ మనసే మధువైరిణోఽపి || 8.74 ||

మృద్వీకేయం న ఖలు భజతే మృద్వికారాద్విశేషం
 మన్యే పూరం మలినమలినామాకరం మాకరందం |
 మాతర్నైవాకలయతి సితా మాధురీ సాధురీతిం
 హంతాహంతాం తవ సువచనే భాతి మోచా ముమోచ || 8.75 ||

హృత్వా వాచాం రసమసదృశం హంత పుండ్రేక్షవస్తే
 మూఢం మధ్యే జఠరకుహరం పాటవాదూఢవంతః |
 తం కృచ్ఛాత్ తే దదతి చ పునర్దారితా దారుయంత్రైః
 మాతర్దేయం స్వయమదదతాం మర్దనం మార్దవాయ || 8.76 ||

అభ్యాతంచ్య క్షీరధిమిందోరమృతౌఘైః
 ఆమధ్యైనం దేవి మథా చేక్షుమయేన |
 తస్మాద్దేవైర్యద్యుపనీతం నవనీతం
 తిక్తీకుర్యాదుక్తిరియం తే తదపి శ్రీః || 8.77 ||

మాతః సమస్తజగతామసి మాధవీ త్వం
 మన్యే తవాధరదలం మృదులం ప్రవాలం ।
 దంతావలిం సుమనసాం తతిముల్లిఖామి
 స్వాదూని వేద్మి చ మధూని సుభాషితాని ॥ 8.78 ॥

మాతర్భవన్ముఖమయూఖసుధాబ్ధిమధ్యే
 బింబాధరామృతమభూద్వచనామృతం చ ।
 ఆద్యం తయోః పిబతి సాదరమాననేన
 శ్రోత్రద్వయేన చరమం పరమః పుమాన్ సః ॥ 8.79 ॥

పరిహృతభవశబ్దా భారతీ తావకీనా
 పరిహసతు నికామం కాలకంఠాభిలాపం ।
 శ్రుతిపథమధురేయం సింధుకన్యే కథం వా
 శుకముఖ ఫణితీనాం దోషమావిష్కరోతి ॥ 8.80 ॥

అసంకోచాం మోచా మధురిమమదోన్మోచనవిధౌ
 అనీచాం తే వాచామహరహరహం నౌమి లహరీం ।
 ఉదూహే యాం శ్రోతుం కుతుకముదధేః పుత్రి దధతీ
 శ్రుతీభావం చక్షుఃశ్రుతిపతిదృశాం వింశతిశతీ ॥ 8.81 ॥

పర్యాయః శర్కరాయాః ప్రతికృతిరమృతస్తోతసాం తాదృశానాం
 సాక్షీ గోక్షీరభూమ్నాం సురతరు సుమనో మాక్షికాణాం వికారః ।
 పుండ్రేక్షాణాం ప్రణాలీ పరిణతిరతులా నాలికేరోదకానాం
 సోఽయం నాలికగేహే జయతి తవ వచః సంపదాం సంప్రదాయః ॥ 8.82 ॥

సుతా సుధాభ్యేః సహజా హిమాంశోః
 మాతః ప్రియా త్వం మధురాధిపస్య ।
 తథావిధాయాస్తవ కే ను వీచీం
 ఆచాంతమోచాం న వదంతి వాచాం ॥ 8.83 ॥

ద్రాక్షాలిరాదౌ కిల రూపయుక్తా
 మధ్యేఽధికేక్షుప్రభవా సితా చ |
 హాస్యా సుధాప్యగ్రజనాభియుక్తా
 స్వాదౌ రమే జాగ్రతి వాగ్రసే తే || 8.84 ||

నిఃసార వంశజరరే న్యవిశంత హంత
 దంతద్యుతి ప్రతిభటాస్తవ మౌక్తికౌఘాః |
 మాతర్ద్విజవ్రజ విరోధితయా స్థితానాం
 మాతంగ మౌలికలనాఽప్యచితైవ తేషాం || 8.85 ||

రమే రసజ్ఞాంచలశారదాయా
 రదావలీ తే రమణీయ రూపా |
 మధుప్రతిక్షేపి మనోఽనుకూలే
 మందారమాలేవ శుభా విభాతి || 8.86 ||

ప్రకాశతే సజ్జఘనాగమే త్వయి
 ప్రగల్భశోభోదయినీ రదావలిః |
 రమే ముకుందేన కిలామునా ధృతా
 ద్యుతిర్యదీయా సహసోన్మిషన్ముదా || 8.87 ||

ఆప్తీకృతానామముకేన హార్దాన్
 సదా ముకుందేన సదాదృతానాం |
 శుచిద్విజానాం నను తావకానాం
 ముక్తాకృతిర్విశ్వసవిత్రి యుక్తా || 8.88 ||

హంతారస్తమసాం దిశంతు కమలే దంతా ముదం తావకాః
 యేషూద్ధామజపాసపక్ష రసనాచ్ఛాయోపరక్తాంశుషు |
 ఉచ్చైః పక్తిమ దాడిమ భ్రమవశాదుత్పిత్సకేలీ శుక -
 ప్రత్యావర్తన ఖేద నిఃసహతయా పాణిర్విశేషారుణః || 8.89 ||

కన్యే సింధోః కాఽపి మృద్వీ సుహృద్వ్యాం
 దద్యాద్విద్యాం త్వద్రసజ్ఞా మనోజ్ఞా |
 యత్ర వ్యక్తో రక్తిమా వక్తి మాతః
 వాచాం దేవ్యా నిత్యనృత్తాభిఘాతం || 8.90 ||

ప్రహ్వ జిహ్వం తవ తు శరణీకుర్మహే శర్మహేతుం
 రాగాదాగాంస్యపచితవతో రక్షితుం యా రమే నః |
 వారం వారం వృషగిరిపతేః కోపలోపానురూపాః
 సూక్తిరుక్త్యా నియతమయతే శోణిమానం శ్రమేణ || 8.91 ||

కంసద్విషో మహిషి కానన చంద్రికేతి
 దోషం విహాయ రసనామవనాత్మికాం తే |
 ప్రాప్తాఽపి పద్మజవధూర్వనజౌకసస్తే
 సంగాదివాధికవనస్థితిమేతి భూయః || 8.92 ||

అభ్యర్చతామనఘ వాఙ్మయసారదాయా
 రూపం రుచా తులిత శారదనీరదాయాః |
 వందీభవత్ప్రథిత తుంబురునారదాయాః
 వందే తవాంబ రసనాంచలశారదాయాః || 8.93 ||

ముకుందకాంతే ముఖపద్మకాంతేః
 తవాధరోఽయం తరుణాతపో వా |
 ఆనందకల్యాణసరే మురారేః
 ఆవిర్భవత్ ప్రాగరుణోదయో వా || 8.94 ||

బింబోష్ఠయోః పృథగవస్థితయోః కదాచిత్
 సంధౌ కృతే జనని సాధుపదే నివిష్టైః |
 ఓష్ఠస్తవైష వితరన్నిజముఖ్యవర్ణం
 బింబాయ లుంపతి చ తస్య జఘన్యవర్ణం || 8.95 ||

వైకుంఠకాంతే వచనాధరౌ ద్వౌ
 వక్త్రే తవాస్తామమృతావతారౌ |
 ఆద్యే తు వర్ణః శుకలాలితోఽభూత్
 అంత్యే పునః కింశుకలాలనీయః || 8.96 ||

రాగావనేరపి తవాధర జీవకస్య
 రాజీవవాసిని నిరాకృతపల్లవస్య |
 అచ్ఛైర్ద్విజైః పరిచయాదమృతస్య రీతిం
 ఆరోహతః సముచితోఽరుణబింబ భేదః || 8.97 ||

తవ రదవసనే గుణోత్తరేఽస్మిన్
 అధరపదస్య విరోధి లక్షణైవ |
 అమృతకృదపి మాధవో మునీనాం
 అమృతముపైతుమముం నిషేవతే యత్ || 8.98 ||

హరిగృహిణి హరిద్రా లిప్తయా శంపయా తే
 తనుమతనుత వేధాస్తప్తకార్తస్వరాభాం |
 అధరమథ చ తత్రాప్యంబ లింపన్ సుధౌఘైః
 అనయదనణిమానం శోణిమానం కిమేనం || 8.99 ||

ప్రాయస్తే జగదంబ చుంబనవిధౌ బింబాధరాలంబనం
 సంక్రాంతం మధు నందనందనముఖే సంగీతకాలే పునః |
 తస్మాద్వేణుమవాప తద్గతరసాస్వాదీ తదాదిత్యయా
 వంశాన్ కృష్ణపురంధ్రి రంధ్రయతి కిం తద్వంశజాతానలిః || 8.100 ||

విద్యజ్జనై రుచిరవిద్రుమ పంక్తిరేషా
 విజ్ఞాయతాం మదధరాదధరా కిలేతి |
 ప్రత్యక్షతః ప్రకటనాయ పయోధికన్యే
 కంఠే బిభర్షి కిల విద్రుమమాలికాం త్వం || 8.101 ||

కపోలౌ తే మాతః కనకమయతాటంక సుషమా -

ఝరాఘాతారక్తో జనజనని యత్రైవ నిహితాః ।

అపి ప్రౌఢేంద్రద్విట్పరివృథవపుః పాటనఖరాః

సమాఖ్యామన్వర్థాం దధతి నరసింహస్య నఖరాః ॥ 8.102 ॥

కాంతౌ మాతః కపోలౌ తవ యదుపగతాం కర్ణరత్నాంశు పూరం

సంప్రాప్తం చుంబనేషు ప్రియతమవదనాదంబ తాంబూలరాగం ।

మత్వా హస్తాంగులీభిస్త్యమసనరుచిభిర్మార్జనైర్ద్విస్తీరుక్తం

తం దృష్ట్వా దర్పణే ప్రీభరనమితముఖీ హాస్యతే ప్రాతరాల్యా ॥ 8.103 ॥

పాండిమ్నా హసతేవ కైటభరిపుః పాణిస్థశంఖేన తం

పద్మావాసిని పర్యజీహసదసౌ స్యాలం హి జైవాత్మకం ।

హిత్వేశం ప్రభురిత్యముం ప్రతి పరీహాసాయ వక్తాత్మనా

జాతేనైవమధః కృతో హిమరుచా త్వత్కంఠరాత్మా దరః ॥ 8.104 ॥

అంతః స్థోఞ్మోఢారాద్

గృహీతమఖిలాంబ కంసదమనేన ।

పాంచశరజన్యమభితః

ప్రతిగర్జతి కంఠరా త్వదీయేయం ॥ 8.105 ॥

చక్రాంకతాముపగతం స్తనమున్నతం తే

వీక్ష్యాతితిక్షురయముచ్ఛయవాంస్తతోఽపి ।

కంఠత్వమేత్య శిరసా నిజభుక్తముక్తా -

హారం చ వాహయతి తేన తవాంబ శంఖః ॥ 8.106 ॥

జనస్తిలోకీజనని స్తనౌ తే

కథం పయోజే కథయత్యశేషః ।

చతుర్ముఖాద్యర్భక జీవనాయ

జాతం తయోరేవ పయో హి భూయః ॥ 8.107 ॥

అమృతకలశవ్యూహేష్వాత్మోద్భవేషు పయోధినా
 త్వయి కుచమిషాద్ద్వౌ నిక్షిప్తౌ వివర్ధయితుం జగత్ |
 అమృతసహజే యద్దుగ్ధాస్వాదనోల్బణపాండిమ -
 ద్రుహిణరసనావాసాద్గౌరీ బభూవ సరస్వతీ || 8.108 ||

న జాతుచిద్వర్ణవిపర్యయం గతౌ
 గుణోత్తరౌ కందుకకంచుకౌ తయోః |
 స్వమిత్రమాద్యం కురుతే రమేఽంతిమం
 బిభర్తి మూర్ధ్నా త్వదురోజ భూమిభృత్ || 8.109 ||

పురస్త్యదీయాంగ పురప్రవేశే
 పురాణగోపాల భృతావనంగః |
 ఉరోరుహక్షీరఘటౌ చ పశ్యన్
 ఉచ్చైస్తరాం నందతి సింధుకన్యే || 8.110 ||

పుష్పేషు పూజావిధిమాచరిష్యన్
 పుణ్యాహకుంభావివ పద్మనాభః |
 పయోనిధేః పుత్రి మహాక్షతైస్తే
 పయోధరావంబ పరిష్కరోతి || 8.111 ||

పరామిమామున్నతిమశ్నువాతే
 స్మరాంబ సద్యః స్తనభూభృతౌ తే |
 చరాచరాణామధిపోఽపి చక్రీ
 కరార్పణం దేవి యయోః కరోతి || 8.112 ||

హంత స్తనౌ తవ విభాగకథానభిజ్ఞౌ
 కందర్పమాతరత ఏవ కరాదిషు త్వం |
 అంగాంతరేషు పృథగాభరణం దదానా
 హారం ద్వయోరపి తయోరపృథగ్ దదాసి || 8.113 ||

ముష్ణాతి మేదినిభృతాం శ్రియమున్నతానాం
 సూర్యాశ్రితం పరిహసత్యపి సాధుచక్రం ।
 ఊర్ధ్వం చ పశ్యతి రమే త్వదురోజయుగ్మం
 ఈదృక్ చరిత్రమవివేకిని నైవ చిత్రం ॥ 8.114 ॥

ఉచ్చైరతన్వాజ్యవతీర్ణశక్తోః
 భూయాంసి పాతుం క్షమయోః పయాంసి ।
 మాతర్మహాహరసమృద్ధిభాజోః
 యుక్తం హి వీనత్వమురోజయోస్తే ॥ 8.115 ॥

వివేకవార్తా విరహేఽపి పద్మే
 గురుత్వ భాజోఽస్య కుచద్వయస్య ।
 గిర్యుత్తమా బిభ్రతి శిష్యభావం
 క్షమాధరాణాం క్షమమేతదేషాం ॥ 8.116 ॥

రమే కరాభ్యాం రచితార్దనస్య
 త్రైలోక్యభిక్షోరతనుప్రదానం ।
 స్తనావృదారౌ తనుతస్తవేమౌ
 తృణీకృతాష్టాపదశైలశృంగౌ ॥ 8.117 ॥

కుచౌ హిరణ్యాచల సంపదం తే
 ప్రహ్లాదహేతూ నియతం భజేతే ।
 తనోతి మాతస్తత ఏవ నూనం
 నృకేసరీ తత్ర నఖక్షతాని ॥ 8.118 ॥

ఉత్తంగయోస్తుల్యమురోజయోస్తే
 గదంతి ఖర్వం కథమంబ కుంభం ।
 తత్కార్యభూతః కథయత్యగస్త్యః
 తత్ర స్వహేతౌ పరిమాణమేతత్ ॥ 8.119 ॥

రతవ్రతారంభ కృతే రతీశో
 హరిద్రయా లిప్తమధోక్షజాయ |
 మాతా రమే మంగలనాలికేర -
 యుగం దదౌ కిం త్వదురోజయుగ్మం || 8.120 ||

తవాయమంబ స్తనయోః సఖాయౌ
 దధాతి కుంభౌ శిరసేతి నూనం |
 గ్రాహగ్రహాత్ త్రాతుమహో గజేంద్రం
 త్వరా హరేః కావపి పురాఽవిరాసీత్ || 8.121 ||

ఉరోజయుగ్మం తవ యుక్తిభూమ్నా
 కరీంద్రకుంభౌ కథయంతి మాతః |
 ఆభాతి తస్యోపరి మౌక్తికశ్రీ
 రోమాలిశుండా చ లసత్కుపాంతే || 8.122 ||

చంద్రేణ చక్రమిథునం కృతవిప్రయోగ -
 త్రాసాదపేక్షిత తదీయజనావలంబం |
 వక్షోరుహద్వయమిషేణ విధుస్వసస్తే
 ప్రాప్యాంగమృచ్ఛతి నిరంతరసంగతిం తత్ || 8.123 ||

సోఢుం కరాభిహతిమప్రభవన్ వధూనాం
 ద్రాక్ కందుకః స్తనతయాఽంబ తవావతీర్ణః |
 తత్రాప్యహో భజతి శౌరికరోపమర్దం
 క్షిప్తః సుదృగ్భిరయతే క్వ న మర్దనాని || 8.124 ||

నిత్యోల్లసద్ధుస్పృణ ధాతునివేశహృద్యౌ
 మాతస్తవ స్తనగిరీ జయతః కరోరౌ |
 అధ్యాపితం కఠినతామరవిందనాభేః
 ఆలింగనేషు కిల యేన భుజాంతరాలం || 8.125 ||

ఘటికాశతకశ్చతోచ్ఛయం
 ధనసాహిత్యమదః స్తనద్వయం ।
 కురుతే కవిచక్ర నిర్జయం
 కమలే కాంతగురుప్రభోదయం ॥ 8.126 ॥

సురతరుచిరలీలా శోభితోఽసావితి శ్రీః
 పృథులకుచయుగం త్వం ప్రేయసే దేవి దత్సే ।
 స తు తదపి గృహీత్వా చాపలాదంబరం తే
 హరతి పరహిరణ్యం హర్తురేష స్వభావః ॥ 8.127 ॥

ఉన్నమత్సరమనున్నమత్సరం
 కందుకే కలశసింధుకన్యకే ।
 పీనతోషితమపీనతోషితం
 భాతి తే యుగమురోరుహో రహో ॥ 8.128 ॥

ఉదగ్రహారం కుచమండలం తే
 జనార్దనో దేవి జగత్కథీశః ।
 నిపీడయత్యేష కరగ్రహేణ
 కారుణ్యవార్తా క్వ హిరణ్యహర్తుః ॥ 8.129 ॥

మదంబ భోగ్యాయతమాల్యజుష్టే
 తవ స్తనద్వంద్వ గిరీశమౌలా ।
 నికామముద్ వృత్తతయా నిపత్య
 లురత్యసౌ హరసురస్తవంతీ ॥ 8.130 ॥

పీతస్తనస్తే కమలే శిశుత్వే
 పితామహః సోఽజని నిత్యతృప్తః ।
 సదా తదాస్వాదకరః సముక్తా -
 హరోఽంబ కేనాప తథాభిధానం ॥ 8.131 ॥

కల్యాణీ భావత్ కుచాగ్రజాగ్ర -
 తృత్యగ్రహార స్ఫుటమౌక్తికాని ।
 ప్రాయః సుమేరుం పరితశ్చరంతి
 పటూన్యడూనీవ పరిస్ఫురంతి ॥ 8.132 ॥

స్తనయోరనయోస్తవాంబురాశే -
 స్తనయే దీవ్యతి దివ్యహారయష్టిః ।
 పరితః పృథులారవిందకోశం
 ప్రచలంతీ కలహంసమాలికేవ ॥ 8.133 ॥

మదనోపవనే మదంబ దేహే
 తవ బాహే కృతవల్లికా విమోహే ।
 నవ పల్లవ పుల్లపుష్ప భూయం
 యదుపర్యంగులయో నఖాశ్చ యాంతి ॥ 8.134 ॥

అంభోజబంధురయమంబురుహాన్ దవీయాన్
 తత్సన్నిధిం జిగమిషుస్తనయే పయోధేః ।
 అంభోజమంబ తవ హస్తతయాఽవతీర్ణం
 సౌవర్ణకంకణమిషాన్నికషా సమింధే ॥ 8.135 ॥

ఆమ్రేడిత త్వత్కర పద్మరాగః
 అత్యుజ్జ్వలైః కంకణపద్మరాగైః ।
 లీలాశుకో దాడిమబీజలుబ్ధో
 విశ్వంభరప్రేయసి విప్రలబ్ధః ॥ 8.136 ॥

కృతాంచనౌ కాంచన కంకణస్థ -
 సంక్రందనగ్రావమహస్తరంగైః ।
 కల్యాణీ పాణీ కనతస్తరాం తే
 శైవాలమాలాభిరివారవిందే ॥ 8.137 ॥

ఇందే తావకపాణిశోణిమభరః కల్యాణి నైసర్గికః
 పద్మే కంకణపద్మరాగకిరణ శ్రేణీభిరాప్యాయితః |
 తత్సంరూఢబిడాలలోచన సుహృద్వైదుర్యవీక్షాభయాద్ -
 గచ్ఛద్విభ్రమకీరవారణఘనాయాసేన చామ్రేడితః || 8.138 ||

కాంచీకవీంద్రకవనాదపి కోమలం తే
 కల్యాణి పాణితలమంబుజనాభకాంతే |
 అశ్రాంతమర్థిషు బహుష్వభితన్యమాన -
 దానశ్రమాదరుణిమానముపైతి నూనం || 8.139 ||

న కేవలం నాగనగేశకాంతే
 హస్తో నను స్వర్ణగతోఽధికస్తే |
 యం సంప్రదానీకురుతే స నిఃస్వం
 సోఽపి క్షితౌ స్వర్ణగతోఽధికః స్యాత్ || 8.140 ||

అసావనష్టాపదమర్థినం ద్రాక్
 అష్టాపదావాసమహో విధాయ |
 ఆపత్యథాదూరగమభిక్తే
 కరోతి కల్యాణి కరస్త్వదీయః || 8.141 ||

దీనా దానైస్త్వత్కరాజ్ఞాదుపాత్తైః
 దేవి స్థానే స్వర్ణవత్త్వం ప్రపన్నాః |
 ఆసన్నేతే సింధుకన్యే నదీనాః
 చిత్రం నిత్యం భాంతి లక్ష్మీకుమారాః || 8.142 ||

కనత్యనకకంకణోల్బణమణీఘృణి శ్రేణికా -
 మహాసరిదుదంచితం మకరమత్స్యరేఖావృతం |
 ప్రసహ్య మధునాశనం కృతవతైవ కృష్ణేన తే
 కరాంబురుహమిందిరే కలితపీడనం రాజతే || 8.143 ||

స్వర్ణస్ఫురద్బహువిధోర్మికమబ్ధికన్యే
 రత్నాకరం తవ కరం నిగదంతి సంతః |
 ఆక్రాంతసర్వభువనో హి జనార్దనోఽసౌ
 దుర్ధర్షతాం వ్రజతి యస్య పరిగ్రహేణ || 8.144 ||

పాలకం సుమనసాం తవ స్థిర -
 చ్ఛాయమబ్ధితనయే సమాశ్రయే |
 పంచశాఖమిహ భవ్యకల్పకం
 దానవారిపద పోషణక్షమం || 8.145 ||

జనని మరకతాదిః సార్థమారక్తరత్నైః
 విధుముఖి నిహితస్తే వ్యర్థమేవోర్మికాసు |
 ప్రస్యమరకరదీధిత్యంకురైరంగులీనాం
 పరిభ్రజతి యతోఽసౌ పద్మరాగావిశేషం || 8.146 ||

రాగం రమే తవ శుభాంగులిసంగలబ్ధం
 వీటీ మురాంతకముఖే ప్రకటీకరోతి |
 ముక్తాసవర్ణనవచూర్ణగనాగవల్లీ
 పర్ణాత్మనా న ఖలు రాగకథాన్యథాఽస్యాః || 8.147 ||

భవాంధకూపే పతితాయ మహ్యం
 దుర్మోచకర్మోత్కర కర్మశాయ |
 కరావలంబం కమలే దదాసి
 తదంచలం తే తత ఏవ రక్తం || 8.148 ||

దధతి నఖాస్తవాంబ తనుహేమలతాభభుజా -
 రుచిరకరారవిందచలదంగులికోటిజుషః |
 సరయసరస్వతీ ఝరసమాపతనోపనత -
 హ్రదతనువీచికాంచల సముజ్జ్వలఫేనతులాం || 8.149 ||

సమాననామా స విధుః సమానశే
 దశేహ భావానితి మాతరీర్వయా ।
 ప్రశస్తయోస్తావకహస్తయోర్విధుః
 దశావతారాన్ విదధే నఖాత్మనా ॥ 8.150 ॥

విభాతి వారాశివరేణ్యకన్యా
 ప్రశస్తహస్తోల్లసితో నఖాత్మా ।
 విధుర్విచిత్రాగమ ఏవ నూనం
 నాఽసౌ తులామేతి యతః కదాఽపి ॥ 8.151 ॥

క్షత్రం తదేవ కథయంతి బుధాః క్షతేభ్యో
 యత్రాయతే యదుపతేర్దయితే తతోఽహం ।
 యత్ప్రత్యుత క్షతశతం తనుతే ప్రియాంగే
 నక్షత్రమేవ తదవైమి నఖం త్వదీయం ॥ 8.152 ॥

పాథోజాక్షభుజాంతరాలవసతేః పద్మాలయాయాశ్చిరం
 పాణ్యోర్దక్షిణవామయోః స్థితిమతీ పద్మే దిశేతాం శ్రియం ।
 యత్రైకం హరిదృశ్యయోర్ముకులితం ఖేదాదదాక్షిణ్యవత్
 యోగోత్థాద్ ధ్రువమన్యదేతి హసితం దాక్షిణ్యశాల్యాశ్రయాత్ ॥ 8.153 ॥

రోమాలిం ద్రాగుధతాం నాభిరంద్రాద్
 వ్యాలీం విద్యుః పద్మగేహే భవత్యాః ।
 గాఢోరోజస్మేర హారాగ్రజాగ్రత్
 రత్నం నూత్నం తచ్ఛిరస్యం ప్రతీమః ॥ 8.154 ॥

శౌరేః సూరాత్మనోఽక్షః సమజని యమునే -
 త్యుధతేర్వేవ గంగా
 జాతాంఘ్రౌ తస్య గౌణీ కిల తదపి తవా -
 పత్యతేఽన్యత్ర నిందాం ।

తస్యాః కర్తుం తవాసౌ కిమభవదుదరే
 భానుజా రోమరాజీ -
 వ్యాజాద్విశ్వాంబ పత్న్యా విదురుదరభవం
 ముఖ్యవృత్త్యా హ్యపత్యం || 8.155 ||

జేతుం కంసారిమారాద్వ్యవసితమధికామాజి సంఘస్తనక్ష్మా -
 భృద్భ్యామభ్యాశదేశే తవ జయతి తయో రోమరేఖా శతఘ్నీ |
 దత్తే నాభీ రమే సజ్జఘనధరణిభృన్మండలే యన్ముఖోద్యత్
 తప్తాయః పిండపాతస్థలనియమ కృతే క్షప్తగర్తప్రతీతిం || 8.156 ||

అభ్యుద్గతాధర రస గ్రహణాయ రోమ -
 రేఖాషడంఘ్రితతిరంబ పథి ప్రరూఢం |
 ఉత్తుంగసంగతమురోజగిరీంద్రయుగ్మం
 ఉల్లంఘితం చిరముపాయముదీక్షతే కిం || 8.157 ||

రత్నావలీ తవ రమే వరమేఖలాయాం
 అంగారపంక్తిరవిదూరగతా తు తస్యాః |
 రోమావలీ తదుపజాతవిశేర్ణమూల -
 ధూమాకృతిం వహతి శక్రమణీవ నీలా || 8.158 ||

నిఃశ్రేణికా నాథదృశోరురోజ -
 దుర్గాధిరోహే తవ రోమరేఖా |
 లావణ్యలక్ష్మీ వరవేణికా వా
 రతీశభూపాల కృపాణికా వా || 8.159 ||

స త్వద్గర్భసముద్భవోఽప్యయుతశుక్సందాయకైః సాయకైః
 పంచేషుః పితరంచ వంచయతి తత్సంచాయుధం మాధవం |
 లగ్నా నూనమతో జగజ్జనని తే రోమావలిచ్ఛద్మనా
 తాతద్రోహిసుతప్రసూత్యుపనతా దుష్కీర్తిరేవోదరే || 8.160 ||

రజ్జం రోమాలిరూపాం గురుకుచకలశాలంబినీం జీవనార్థీ
 ప్రాతస్త్వన్నాభివాపీపరిసరమనయన్మన్మథో జాతతృష్ణః |
 దృష్ట్వా తామత్యగాధామిహ న పునరలం దైర్ఘ్యమస్యా ఇతి శ్రీః
 తామౌజ్ఞతత్ర రజ్జం న తృష ఉపరతిః శంబరధ్వంసినః స్యాత్ || 8.161 ||

ఋత్విగ్రమే రతిమఖే నను యౌవనాత్మా
 నాభీబిలావటయుతోదరవేదికాయాం |
 యూపం తనోతి తవ రోమలతాస్వరూపం
 శంకేఽస్య సంగతమురోజయుగం చషాలం || 8.162 ||

రతీశమాతస్తవ రోమవల్లికా -
 మయీ మనోజ్ఞా యమునా పునాతు మాం |
 వలిత్రయం యత్ర తరంగవిభ్రమం
 బిభర్తి హారాంశుచయశ్చ ఫేనతాం || 8.163 ||

స్తనాద్రిభాజి స్థిరహారశోభా -
 సుధాంబుధౌ రోమలతా మురారేః |
 వటచ్ఛదః స్యాదుదరం తవాంబ
 వలిత్రయం చిత్రమిహోపధానం || 8.164 ||

నాభీసరోరోధసి నాలికేర -
 ద్రుమభ్రమం రోమలతా దదాతి |
 తదగ్రలగ్నౌ తనుతస్తవ శ్రీః
 స్తనౌ పునస్తత్ఫలయుగ్మశంకాం || 8.165 ||

నాభీసరశ్చిరమగాధతరం విధాయ
 నారాయణప్రణయిని శ్రమిణా విధాత్రా |
 రోమావలీ తవ విభాతి తటే తదీయే
 క్షిప్తేవ తత్థననహేతురయః శలాకా || 8.166 ||

సరితో గిరితోఽవతీర్య నిమ్నం
 ప్రవిశంత్యంబ తవాత్ర నాభిగర్తాత్ |
 తనురోమలతా కలిందజాఽహో
 స్తనశైలాంతికమారురుక్షతీవ || 8.167 ||

దాయాదః పితురేష నాభికమలే దామోదరస్యైధతే
 ధాతేత్యేవమసూయయేవ జనని ప్రేప్సుస్తతోఽప్యుచ్చయం |
 నాభీకూపసముత్థరోమలతికా నాలాగ్రజాతాద్భుత -
 స్ఫారోరోజ సరోజ కోశయుగమధ్యాస్తే సుతస్తే స్మరః || 8.168 ||

జగత్త్రయా చేతన జన్మహేతౌ
 వలిత్రయా భాతి తవోదరేఽస్మిన్ |
 నారాయణప్రేయసి నాభికూప -
 నిపానసోపానపరంపరేవ || 8.169 ||

జిత్వా జగంతి విశిఖైర్జగదంబ జైత్ర -
 స్తంభం తవాంగభువి రోమలతాచ్ఛలేన |
 మిన్వన్ మనోజన్మపతిర్జితలోకసంఖ్యాం
 మూలే కిమస్య తిస్రుభిర్వ్యలిఖద్వలీభిః || 8.170 ||

స్నాతస్య నాభిసరసి ధ్రువమభిక్తే
 సంజగ్ముషో రతిపతివ్రతినః సమాధిం |
 ఆషాఢమేవ కలయే తవ రోమరాజిం
 అస్యా వలిత్రితయమస్య చ దర్భకూర్చం || 8.171 ||

నాభీవాపీసవిధభువి తే యౌవనారామవృద్ధ్యై
 న్యస్తం రోమావలిమయ ఘటీయంత్రదారు స్మరేణ |
 మూలే తస్య స్ఫురతి రచితం పాదవిన్యాసహేతోః
 సోపానానాం త్రితయముదధేః పుత్రి వల్యాత్మనా కిం || 8.172 ||

దీర్ఘం నాభీవివరసరసో దేవి గంభీరిమాణం
 స్పష్టం ద్రష్టం వృషగిరిపతేరక్షమావక్షమీనౌ |
 గాంభీర్యైకాస్పదమపి రసైః పూరితం మానసం యత్
 తస్య స్వైరం పతతి జలధేః పుత్రి తత్రైవ నిత్యం || 8.173 ||

ఆశ్రిత్య సజ్జఘన హస్తిగిరిస్థితాయాం
 పంచాయుధో భృశముదంచతి దేవి కాంచ్యాం |
 నాభీమనంతసరసీం కలయే ఖగేంద్ర -
 స్తంభం చ రోమలతికాం వలిధిష్ణ్యభాజం || 8.174 ||

జఘనపులినవత్యాం కేశశైవాలభాజి
 త్రియుగనయనమీనైస్తృష్ణయా సేవితాయాం |
 త్వయి రసభరితాయాం దివ్య సౌందర్యసింధౌ
 నలినముఖి విధత్తే నాభిరావర్తశోభాం || 8.175 ||

త్వన్మధ్యయష్టిం పరివేష్ట్య శేతే
 నాభీబిలాంతే రశనాపుదాకుః |
 అసావపూర్వః కమలే యదీయా -
 న్యంగాని సర్వాణి చ రత్నవంతి || 8.176 ||

మధ్యాత్మనా జనని శబ్దగుణేన యోగాత్
 జగ్రాహ శబ్దమతులం రశనాగుణస్తే |
 శౌరేశ్వరో వియతి సౌతి సుఖం స శబ్దైః
 తుష్ట్యై విశిష్య కిల శిష్యగిరో గురోః స్యుః || 8.177 ||

రతితంత్రరహస్యమంబ శబ్దైః
 రమణీయైర్విశదం ప్రకాశయంతీ |
 రసనైవ రతిప్రియస్య నూనం
 రశనాసావితి లేఖకప్రమాదః || 8.178 ||

ఉపాశ్రితా మధ్యమమబ్ధికన్యకే
 నిజప్రభాభిః శమితోత్తమస్థితిః |
 అసౌ కృతశ్రీమదనాదరా రమే
 న మేఖలా న ప్రతిభాతి మే ఖలా || 8.179 ||

యదనంతపాణినిహితం సుమధ్యమే
 వలతే సువర్ణమయసూత్రమంబ తే |
 గుణవృద్ధిమాన్ ప్రకృతిశోభనోఽమునా
 నియతం సుశబ్దనిచయోఽభిధీయతే || 8.180 ||

శ్రుతిమంజునాదనిచయైరభిరామా
 సవలగ్ననాభిజఘనద్యుతిహేతుః |
 విలసత్యనంతసరసాక్షియుగాయ
 స్వదతే ముకుందదయితే తవ కాంచీ || 8.181 ||

కాంచీం ముక్తిక్షేత్రమాహర్జగత్యాం
 ఇంద్రే చిత్రా తావకీ దేవి కాంచీ |
 అప్యార్యాణాం యోగినాం ముక్తిహేతోః
 చేతో యస్యాం బధ్యతే తార్క్ష్యకేతోః || 8.182 ||

లబ్ధవాసమధికాంచి దేవి సత్
 రత్నజాతమభిజాతదీప్తికృత్ |
 కంసహింసనకటాక్షపాత్రతాం
 విందతీతి క ఇవాత్ర విస్మయః || 8.183 ||

అల్పాదల్పం త్వద్వలగ్నం చ లగ్నం
 వాసస్తస్మిన్నర్థతః శబ్దతశ్చ |
 అంబ స్నేహాదంబరం వీక్ష్య కాంచీ -
 దంభాద్ విద్యుత్ తత్ర విద్యోతతే హి || 8.184 ||

అక్షపదాదణుతస్తవ మధ్యాత్
 అంబ రమే వరమంబరమేవ |
 అస్య హి వైభవమస్తవివాదం
 విప్రతిపన్నమనైంద్రియకత్వం || 8.185 ||

అణ్వప్యదస్తవ వలగ్నమివాంబ కాంచీం
 అప్యంబరం స్తనభరంచ బిభర్తి యుక్తం |
 ఆహుర్యతో ద్వ్యణుకకారణమప్యణుం తం
 ఆధారమత్ర కతిచిజ్జగతోఽఖిలస్య || 8.186 ||

కార్యం దృష్ట్వా కమలనయనే నేత్రమేకం భవత్యా
 దత్తం మధ్యం ప్రతి తవ పతిస్తత్ర తు స్పర్ధయేవ |
 నేత్రద్వంద్వం రుచిరమదిశత్ తద్విచిత్రం త్రినేత్రో
 జాతోఽప్యేష ప్రథయతి కథం సంపదం శంబరారేః || 8.187 ||

పయోజనాభప్రియపత్ని విష్ణు -
 పదారవిందవ్యపదేశమేవ |
 నిరీక్ష్వ మధ్యం నియమేన తత్ర
 నేత్రం ముదా త్వం నిదధాసి నూనం || 8.188 ||

నేత్రేణ నీరనిధిపుత్రి నితాంతయోగాత్
 మధ్యం న చాక్షుషమితి క్షమమేవ మాతః |
 ఆసన్నతాఽపి సుతరామతిదూరతేవ
 ప్రత్యక్షతాం ప్రతిరుణద్ధి యథాఽంజనాదౌ || 8.189 ||

అత్యల్పభావాత్ తవ దేవి మధ్యో
 హరేః కటాక్షావిషయో యతోఽభూత్ |
 అతుల్యకల్యాణగుణాశ్రయస్యా -
 ప్యజస్త్రబంధోఽస్య కిలానురూపం || 8.190 ||

సురాశనశ్రీప్రథనే నిదానం
 ఉపేంద్రసంతోషకృదభికన్యే |
 వలగ్నమేతద్ రుచిరోరురంభా -
 విలగ్ననేత్రం కలయే బలఘ్నం || 8.191 ||

పరమాణుషు మాతరాదిమం
 యదిదం కోశకృదాహ మధ్యమం |
 అమరః కిల పామరస్తతః
 స బభూవ స్వయమేవ మధ్యమః || 8.192 ||

అధికాంచి తథాభివృద్ధిమత్యా -
 వ్యభిజాతః శ్రుతిమంజుశబ్ద పంక్త్యా |
 అతిభంగుర ఏవ శూన్యవాదం
 న జహౌ మాధ్యమికక్రమస్త్యదీయః || 8.193 ||

జనని స్మృతిజన్మమూలభూతం
 తను మధ్యం తవ సంతతానుమేయం |
 తదిహోపనతం పురస్తనాంగీ -
 కృతసద్గౌరవదర్శనానురోధాత్ || 8.194 ||

న పరం తవ రమ్యసీధుమిత్రం
 వచనం పంచమభూతమభికన్యే |
 అపి తు స్ఫుటమేఖలాకలాప -
 ప్రసరచ్ఛబ్దగుణోజ్జ్వలం వలగ్నం || 8.195 ||

ప్రబుద్ధదీప్తౌ ప్రబలాగమం తే
 హసత్యశేషాంబ గురౌ నితంబే |
 అంతే వసంస్తస్య తు మధ్యమోఽయం
 స్థానే సమాతిష్ఠత శూన్యవాదం || 8.196 ||

మకరధ్వజరాజభద్రపీఠం

పులినం భూషణకాంతిరత్నసింధోః |

జలజాయతనే పృథు త్వదీయం

జఘనం యౌవనహస్తమస్తకం వా || 8.197 ||

కామాంకుశేన కలితక్షతమచ్యుతేన

పాథోధిపుత్రి పృథులం జఘనం భవత్యాః |

హస్తీంద్రమస్తకమపూర్వమిదం యదస్యాః

హస్తావుభౌ లసత ఊరుమిషాదధస్తాత్ || 8.198 ||

కరస్థీకర్తుం యాం భగవతి తవోరుశ్రియమసౌ

కరీ నిత్యం కాంక్షత్యభిలషతి తామేవ కదలీ |

అతస్తామీర్ష్యాతః ప్రసభమభిమథ్నాతి కలభో

ద్వయోరేకత్రేచ్ఛా జనయతి మిథో ద్వేషమధికం || 8.199 ||

ప్రకాశయత్పద్మగృహే మదావహా

హరేరనేకాకృతి నేత్ర సంపదః |

శుభోరురంభాద్వయశోభితం దివం

జయత్యుదారం జఘనస్థలం తవ || 8.200 ||

ప్రకృతిః సమదర్శినీ మృదూనాం

నితరామున్నతిభాజి నీచకే చ |

ప్రథతే సమతా యతస్త్వదూర్వోః

కరభే దేవి కరే చ కుంజరాణాం || 8.201 ||

కరభః కలభః ప్రశస్తహస్తః

కదలీ చాప్యరవః స్యురంబ కాంత్యా |

నను తత్ర చ ముఖ్యవర్ణదైర్ఘ్యాత్

కథయంత్యురుపదం త్వదీయసక్తోః || 8.202 ||

తవోరులక్ష్మీం ద్విరదాః కరస్థాం
 కర్తుం కృతాశా మధుపాయ మత్తాః |
 దిశంతి దానం తదభీష్టసిద్ధిం
 నాపన్నపాత్రార్పణతో హి నార్థః || 8.203 ||

అసావసారోఽంతరతీవ కర్కశో
 మలీమసశ్శోపరి కౌంజరః కరః |
 ఇతి త్వదూరూ హసతో హరిప్రియే
 కరిణ్యపాస్తే కరభస్తు దూరతః || 8.204 ||

విబుధాస్తవ వర్ణయంతి జంఘే
 శరధీ దాశరథిప్రియే స్మరస్య |
 న వయం బహుమన్మహే తదేతత్
 న హి పృష్టికురుతే మనోభవస్తే || 8.205 ||

ప్రమిలంతు శతాని కాహాలానాం
 శరధీనాం సముదేతు వా సహస్రం |
 కమలే తవ జంఘయోస్తతః కిం
 శతమంధాః కిమవేక్షితుం క్షమంతే || 8.206 ||

కాహాలః కమల మందిరే భవత్
 జంఘయోః శ్రియమచూచురద్ యతః |
 తన్యతే బహుముఖప్రభంజన -
 క్షోభితేన నినదస్తతోఽమునా || 8.207 ||

తనోతి సింధోస్తనయే మనోజ -
 తూణీరశంకాం తవ దేవి జంఘా |
 తద్భాణభూతం కమలం తదగ్రే
 పాదాపదేశేన యదావిరస్తి || 8.208 ||

వృందేన వృందారకసుందరీణాం
 నందేష్టసూనోః సఖి వందనీయే ।
 మందేతరానందధుమూలకందే
 వందే భవత్యాశ్చరణారవిందే ॥ 8.209 ॥

యౌ యస్య పాదౌ యదువర్యభార్యే
 తస్యైవ దృష్టౌ గతిదాయినౌ తౌ ।
 చిత్రం తదేతచ్ఛరణౌ తవేమౌ
 గజేంద్రయోగ్యాం దిశతో గతిం నః ॥ 8.210 ॥

నలినాయతనే మృదు ప్రవాలం
 పదయోస్తావకయోర్లవం ప్రతీమః ।
 అత ఏష బిభర్తి పల్లవాఖ్యాం
 భజతే పాదపశబ్దమస్య పాతా ॥ 8.211 ॥

పదయోర్ద్వితయం నను త్వదీయం
 భజతి స్వామిని బాలమిత్రరాగం ।
 అథ పల్లవరూపమశ్నుతే తత్
 ప్రతిషేధంతి హి బాలసఖ్యమార్యాః ॥ 8.212 ॥

యద్వస్తు యద్గుణవతా కలితానుషంగం
 తత్తద్గుణీతి విదితం తవ పాదపద్మే ।
 అత్యంతరాగిణీ కృతం హృదయం మునీనాం
 వైరాగ్యమంబ భజతీతి విచిత్రమేతత్ ॥ 8.213 ॥

పాదాన్ సహస్రమపి బాలసరోజబంధోః
 పాదద్వయా జయతి తే జగదంబ దీప్త్యా ।
 బంహీయసామపి న సద్వసుహారకాణాం
 ప్రాయో జయః కువలయార్తికృతాం కృతః స్యాత్ ॥ 8.214 ॥

నవప్రవాలాదపి కోమలం తే
 న వందతే కశ్చరణారవిందం ।
 శనైరనైషీద్ దృషదే యదంబ
 స్పృశన్ సశంకం భగవాన్ వివాహే ॥ 8.215 ॥

శుభతరలాక్షమబ్జ సుషమాయతనం జగతాం
 జనని శుచిద్విజైః శ్రితమిదం పదమాస్యమపి ।
 పరమియతీ భిదా ప్రథమమభ్యుదయం దధతా
 త్వహిమరుచా సమం హిమరుచా చరమం చ రమే ॥ 8.216 ॥

ప్రద్యేష్టి యః పాదరుచిం తవాఽగ్ర్యాం
 తమిందిరే ద్రష్టుమయోగ్యమాహుః ।
 దృష్టాంతమత్ర ప్రతిషిద్ధదృష్టిం
 ఉద్యంతమాదిత్యముదాహరామః ॥ 8.217 ॥

న వర్ణతః కేవలమీప్సితార్థ -
 దానాదపి త్వచ్ఛరణౌ సురాగౌ ।
 శ్రియైవ నోదంచిత పద్మజాతా -
 విమౌ జగత్పూజ్యతయాఽపి మాతః ॥ 8.218 ॥

అజేంద్రభర్గాదిసురప్రజేడితే
 భజే తవ క్షీరధిజే పదాంబుజే ।
 వ్యనక్తి సక్తం యదలక్తకం హరేః
 ఉరస్తటే తస్య పరత్వముచ్చక్షైః ॥ 8.219 ॥

ఉదారసందేహముషం వితన్వతీ
 ముదా రసం దేహభృతాం చిదాత్మకం ।
 సదారవిందేవ్యుదయంతమిందిరే
 పదారవిందే హసతః శ్రియా తవ ॥ 8.220 ॥

అపి నీరజస్ఫురణహార్యహో రజః
 స్ఫురణాపహారి పదయోర్ద్వయం తవ |
 అపి హంసకప్రణయి ధూతహంసకం
 గమనేన పద్మభవనే విశోభతే || 8.221 ||

కౌచిదంఘ్రికమలే తవాశ్రితౌ
 కంసహింసనపురంధ్రీ హంసకౌ |
 మంజులైరఖిలరంజకౌ రుతైః
 మానసే విహరతో మధుద్విషః || 8.222 ||

రాజచ్ఛోభనఖాశ్రితం శుభకరం రాజీవరాజీసుహృత్
 పద్మే గాఢతమోహరం తవ పదం బాలార్కబింబం చ తత్ |
 యద్యప్యంబ సమం తథాపి విదితో భేదస్త్వియానేతయోః
 అర్ఘ్యం సంస్కృతముత్తరస్య కలయంత్యాద్యస్య పాద్యం బుధాః || 8.223 ||

తవ భగవతి వందే దివ్యపాదారవిందే
 సదసి యదభిషేకం శంభుజంభారిముఖ్యాః |
 స్వముకుట ఘటితస్వః శాఖినిష్పన్నపుష్ప -
 ప్రసృమరమకరందైరన్వహం తన్వతే తే || 8.224 ||

ప్రణతిషు తవ పుణ్యద్వంద్వమాసీత్ పురారేః
 ప్రణిపతనత ఏకం లోకమాతస్త్వదంఘ్రైః |
 చిరవిరహాకృశస్య స్వావతంసామృతాంశోః
 తవ నఖమయతారాయోజనేన ద్వితీయం || 8.225 ||

చరణనలినయుగ్మం సంసృతిక్లేశసింధోః
 తవ హరిసఖి సంతస్తారకం సంగిరంతే |
 ఇదముచితమవైమో యేన తత్సంశ్రితానాం
 తతిరపి చ నఖానాం తారకత్వం దధాతి || 8.226 ||

అనిశం ప్రకాశమధిగంతుమిచ్ఛయా
 తవ భాతి సింధుతనయే పదాంబుజం ।
 అధిగమ్య నూనమభవన్ యతో నఖా -
 న్యత ఏవ ఖం చ తదభూన్నభస్థలం ॥ 8.227 ॥

మరాలికేడ్యాఽప్యమరాలికేడ్యా
 సురద్రుమశ్రీరపి విద్రుమశ్రీః ।
 ఖరాంశుకాంతా నఖరాంశుకాంతా -
 ప్యంబ ద్వయాయం తవ చిత్రమంఘ్ర్యాః ॥ 8.228 ॥

చరణావిమౌ హి కరుణానిధే యతః
 తరుణారుణగ్రకిరణానుకారిణౌ ।
 అనువిందతస్తదరవిందబంధుతాం
 అపి సాధుచక్రబహుమాన్యతాం రమే ॥ 8.229 ॥

పదమాశ్రితస్తవ పయోధికన్యకే
 విపదం న జాతు భజతీతి సాంప్రతం ।
 అపి తత్పరాగమధిమౌలి ధారయన్
 అపరాగతాం వ్రజతి జంతురద్భుతం ॥ 8.230 ॥

శ్రితః పరాగం జరరః శశాంకో
 దృష్టే నతత్ర్యంబకశీర్షగశ్రీః ।
 స్పృశన్నపి త్వత్పదయోః పరాగం
 న జాతు తారుణ్యమహో జహాతి ॥ 8.231 ॥

సురాదిమాన్యం విధుతోపసర్గం
 శుభావహం తే మృదు చారువర్ణం ।
 పదం రమే యః ప్రణమేజ్జపేద్వా
 దూరాదపాస్యత్పరమాపదం సః ॥ 8.232 ॥

పాదం త్రపాదం తవ పంకజానాం

వందే భవం దేవి తరీతుకామః |

మస్తే సమస్తేడపి మంజులాక్షా -

రాగం పరాగం వహతే యదీయం || 8.233 ||

పదద్వయం యస్తవ దేవి సేవతే

ప్రభుః శ్రితానాం ద్విపదో భవత్యసౌ |

విధుస్వసస్తద్విముఖస్తు యో నరః

చతుష్పదం హంత వదంతి తం బుధాః || 8.234 ||

పదయోస్తవాంబరాగం

ప్రాహుః స్వాభావికం వయం త్వేనం |

పుష్కలరాగప్రియతమ

హృదయవసత్కుపనతం విజానీమః || 8.235 ||

పరమకరావలిరమ్యా

బహురాగధరాధరోరువిభ్రమభాక్ |

అసి హంసహరిగతికా

పద్మే పితృవత్పితృప్రసూవచ్ఛ || 8.236 ||

|| ఇతి శ్రీమద్వేంకటాధ్వరివిరచితే శ్రీలక్ష్మీసహస్రే సౌందర్యస్తవకః అష్టమః ||